

Lausunto

17.12.2020

Asia: VN/7823/2019

Lausuntopyyntö merenkulun ympäristönsuojelulain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Yleiset huomiot alusjätedirektiivin täytäntöönpanoon liittyvistä ehdotuksista

Tähän voitte kirjoittaa yleiset huomionne alusjätedirektiivin täytäntöönpanoon liittyvistä ehdotuksista

Kiitämme, mahdollisuudesta lausua merenkulun ympäristönsuojelulain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta. Muutosten jälkeen veneilijöiden jätehuolto ja sen saavutettavuus paranee. Tämä parantaa edelleen meriympäristön tilaa.

Suomen Purjehdus ja Veneily ry:tä on kuultu valmisteluvaiheessa, ja liiton jäsenseurat ovat vastanneet mahdollisuuksiensa mukaan satamien jätehuollon kustannuksia koskevaan kyselyyn. Kyselyssä kerättiin tietoja SPV:n jäsenseurojen satamien (jäsensatamat) nykytilanteesta ja jätehuollon kustannuksista vuositasolla.

Tuomme lausunnossa esille muutamia asioita, joihin tulisi kiinnittää huomiota. Ymmärrämme, että direktiivi ei juurikaan anna kansallista liikkumavaraa, mutta Suomen runsas saaristo tulisi huomioida valvojan viranomaisen mahdollisuuksissa määritellä poikkeuksia.

Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti lainsäädännössä ei olisi tarkoitus ylittää sitä, mikä on tarpeen tavoitteen saavuttamiseksi. Koska tavoitteena on saada jätteet pois meriluonnosta, on harkintaa voitava käyttää siinä, voisivatko esimerkiksi saaristossa liikkuvat veneet tuoda mukanaan jätteet mantereelle. Tämä koskisi erityisesti vaikeasti saavutettavia alueita, joille ei ole tieyhteyttä.

Alkuperäisen direktiivin tekstissä osassa (29) lukee: Pienten muiden kuin kaupallisten satamien, kuten ankkurointialueiden ja venesatamien, joissa liikennöinti on vähäistä ja joissa käy vain huvialuksia tai jotka ovat käytössä vain osan vuodesta, kannalta voi olla haastavaa ottaa käyttöön jätteiden vastaanotto- ja käsittelysuunnitelmia ja seurata niiden täytäntöönpanoa. Näiden pienten satamien jätehuollosta vastaa yleensä kunnallinen jätehuoltojärjestelmä direktiivin 2008/98/EY

periaatteiden mukaisesti. Jotta paikallisviranomaisille ei aiheuteta liiallista rasitetta ja jotta helpotetaan jätehuoltoa näissä pienissä satamissa, olisi pidettävä riittävänä, että tällaisten satamien jätteet sisällytetään kunnalliseen jätevirtaan, että niiden huolto varmistetaan vastaavasti, että satama antaa sataman käyttäjille tietoa saatavilla olevasta jätteiden vastaanotosta ja että vaatimuksista vapautetut satamat ilmoitetaan sähköisessä järjestelmässä vähimmäistason seurannan mahdollistamiseksi.

Syrjäisimpien alueiden osalta lainsäädännössä tulisi mahdollistaa myös alueellisen toimintatuen saaminen vastaanottolaitteista vastaaville toimijoille.

Veneilijöitä palvelevien satamien tulisi voida sopia laajemmin yhteistyökumppanuudesta, ei vain lähimmän huvivenesataman kanssa, vaan myös muiden toimijoiden kanssa. Yhteistyömahdollisuus tulisi voida sopia erityisesti venesataman ja kunnallisen jätehuoltoyhdistyksen välille.

Satamat ja kiinnittämispaidat, jotka sijaitsevat luonnontilaisissa tai lähes luonnontilaisissa rannoissa eivät vertaudu tyypillisiin kaupallisiin huvivenesatamiin. Näiden osalta, on syytä tehdä erottelu varsinaisiin satamiin. Jos yöpyminen ei ole satamassa maksullista, on epäselvää, että kyseinen kiinnittämispaidka on sellainen, johon tulisi järjestää maksullinen jätepaiste. Veneilijöiden turvallisuus voi myös kärsiä, mikäli pieniä, suojaisissa paikoissa olevia satamia joudutaan lopettamaan, jos jäteasioiden hoitaminen on mahdotonta ja satama suljetaan.

Aluksista peräisin olevan jätteen vastaanottoa koskevaan sääntelyyn tuleva rajaus, joka koskee alle 25 venepaikan huvivenesatamia, tulisi ulottaa koskemaan myös merialuetta veneseura- ja yhdistyssatamien osalta. Kyseisten satamien ei voida katsoa niiden luonteen tai käyttötavan perusteella täyttävän huvivenesataman määrittelyä, vaan ne ovat lähempänä luonnonsatamaa: niissä ei useimmiten ole lainkaan kiinteitä venepaikoja, laajaa infraa tai valvontaa, eikä niiden käytöstä peritä maksua. Niiden käyttäjät ovat ko seuran/yhdistyksen jäsenenä olevia järjestäytyneitä veneilijöitä, jotka ovat kotisatamansa kautta kattavasti järjestäytyneen jätehuollon piirissä, eikä rajaus näin ollen uhkaa meriluonnon suojelutavoitetta. Sen sijaan jätehuollon järjestäminen kyseisissä kohteissa on suhteettoman kallista ja logistisesti ympäristöä kuormittavaa. Henkilökunnan ja valvonnan puuttuessa jätehuoltoa olisi myös hankalaa toteuttaa asianmukaisesti.

Ministeriön selvityksen mukaisesti muutokset satamiin aiheuttavat suurimmassa osassa tapauksia vain kohtuullisia kustannuksia. Joissain tapauksissa on oletettavaa, että investoinnit uusiin järjestelmiin aiheuttavat satamalle tai veneseuralle erityisen suuria taloudellisia haasteita. Ongelmia on odotettavissa erityisesti pienille satamille. Mikäli on tehtävä uusia investointeja, ongelmia syntyy erityisesti silloin kun pieni määrä yksityishenkilöitä, jotka muodostavat yhdistyksen (veneseura, pursiseura), joutuvat kustantamaan esim. kaupungin tai kunnan omistamalle maalle jätehuollon. Tällöin olisi voitava tarkastaa sisältääkö tämä mahdollisia ristiriitatilanteita muiden vastuukysymysten kanssa. Lisäksi on huomioitava, että pienillä seuroilla ei välttämättä ole mahdollisuuksia järjestää valvontaa jätepaisteille.

Kuten perusteluissa todetaan, Suomessa ei ole yhtenäistä satamareksiteriä, mutta sitä tulisi kehittää. Suomen Purjehdus ja Veneilyn toiminnan puitteissa toimii Venesatamakomitea, joka pyrkii kokoamaan Suomessa toimivat huviveneitä palvelevat venesatamat. Tietoja satamien käyttöasteesta on kuitenkin erittäin vaikea kerätä, mikä tarkoittaa jatkossakin sitä, että esimerkiksi ELY-keskusten on tosiasiallisesti vaikea määritellä riittävän kokoiset jäteastiat kullekin satamalle.

Lisäksi satamien määritelmiä tulisi voida tarkentaa siten, että direktiivin tosiasiallinen vaikutus meriympäristön tilaan olisi tavoitteen mukainen. Esimerkiksi uusien rakenteiden perustaminen saaristoon, josta olisi mielekkäämpää tuoda jätteet ja septivedet mantereelle, ei tarvitsisi rakentaa laitteistoja, joiden käyttö olisi vähäistä. Tällaisten jätepisteiden rakentaminen itsestään voi aiheuttaa merkittäviä jätemäärien lisäystä merialueelle.

Suomessa veneilijät ovat pääsääntöisesti vastuullisia ja meillä on olemassa hyviä käytäntöjä, jotka mahdollistavat kaikkien jätteiden tuomisen esim. saaristosta mantereelle. Tällöin uuden järjestelmän rakentaminen voi jopa heikentää olemassa olevaa tilannetta.

Satamien palveluiden saatavuuden osalta on huomioitava myös kauden piteneminen syksyisin lämpenevien säiden yleistyessä. Tähän liittyen huomiota tulisi kiinnittää siihen, onko syyskaudella mahdollista varmistaa edes osittain septityhjennyspaikkojen auki olo veneilijöille.

Suomen Purjehdus ja Veneily ry

Määritelmät ja soveltamisala (MYSL 1 luvun 2 ja 3 §)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne merenkulun ympäristönsuojelulain 1 luvun 2 ja 3 §:iin ehdotetuista muutoksista

-

Jätteiden vastaanottojärjestelyt satamissa (MYSL 9 luvun 1-4 §)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätteiden vastaanottojärjestelyitä koskevista ehdotuksista

-

Satamien jätehuoltosuunnitelmat, niiden hyväksyminen ja niistä kuuleminen (9 luvun 5-7 §)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne satamien jätehuoltosuunnitelmia koskevista ehdotuksista

-

Jättöpakko, jätteiden ennakkoilmoitukset ja maksut sekä niitä koskevat vapautukset (10 luvun 1, 2, 4 ja 5 §)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jättöpakkoa, jätteiden ennakkoilmoituksia ja maksuja sekä niitä koskevia vapautuksia koskevista ehdotuksista

-

Muut MYSL 9 ja 10 lukuihin sekä 12 lukuun ehdotetut muutokset

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne muista merenkulun ympäristönsuojelulain 9 ja 10 lukuihin sekä 12 lukuun tehdyistä ehdotuksista

-

Öljyn päästökielto ja öljypäästömaksu

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne öljyn päästökiellosta ja öljypäästömaksusta.

-

Rikkipäästömaksu (7 b luku)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne rikkipäästömaksusta.

-

Meriliikenteessä käytettävien polttoaineiden rikkipitoisuutta koskeva sääntely

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne meriliikenteessä käytettävien polttoaineiden rikkipitoisuutta koskevasta sääntelystä.

-

Alusten välisten haitallisten ja vaarallisten lastien ja jätteiden siirtojen ja polttoaineen toimitusten sääntely

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne alusten välisten haitallisten ja vaarallisten lastien ja jätteiden siirtojen ja polttoaineen toimitusten sääntelystä.

-

Painolastivesisääntelyn soveltuminen jäänmurtajiin

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne painolastivesisääntelyn soveltumisesta jäänmurtajiin.

-

Alusturvallisuuslakiin ehdotettavat muutokset

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne alusturvallisuuslakiin ehdotetuista muutoksista.

-

Alusrekisterilakiin ehdotettavat muutokset

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne alusrekisterilakiin ehdotetuista muutoksista.

-

Turvatoimilakiin ehdotettavat muutokset

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne turvatoimilakiin ehdotetuista muutoksista.

-

Laivavarustelakiin ehdotettavat muutokset

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne laivavarustelakiin ehdotetuista muutoksista.

-

Rosenberg-Kurki Mirja
Suomen Purjehdus ja Veneily ry Segling och Båtsport i Finland rf